

SÜMEG ÉS VIDEKE

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sümege, Horvát Gábor könyvkereske-
désében.

Előfizetési árak:
Egész évre 14 K, félévre 7 K, negyedévre
3 K 50 f. — Egyes szám ára 30 fillér.

Hirdetések egység szerint
A nyílt tér sora 1 korona.

Keserű emberek.

A Nemzeti Tanácsnak.

(nb.) Fáradt, sápadt emberek, akik nyugodtan szeretnének élni s meg is érdemelnék a nyugalmat, négy és fél évi hosszú, kínos szenvedés után megjöttek s ime, itt szakad rájuk a legnagyobb gond: a nélkülözés. Tisztviselők ezek, akiknek állásuk van, hivataluk; de a fizetésük még egyre a háborús levonással adódik ki, úgy hogy 192 K egy óra, de van olyan is, akinek csak 60 K-ja jár! A tisztí fizetés megszűnt, a végkielégítés ki tudja meddig késik még? De a koszt pénzük egy óra 320 K, lakbért is kell fizetniük, fűteni, világítani, mosatni is kell. Többre ennél a legkevesebbnél még csak gondolni sem mernek. S ezt is miből? miből? honnét?

Most, amikor újból elfoglalták állásukat, mikor agyonhajszolt, ronggyá tépett idegekkel igyekeznek civil pályájuk kötelezettségeit pontosan és lelkiismeretesen teljesíteni, most kell még a legsúlyosabb anyagi gondokkal megküzdenniük itthon.

Hát ez legyen a jutalmuk azokért a szenvedésekért és borzalmakért, amiket értünk, miattunk, a mi nyugalomunkért kiállottak, akkor, amikor mi csak az újságok és tábori levelek megcenzurázott sorai-
ból, meg a hazajövők elbeszéléseiből értesültünk a pokolbeli kinokról, amelyeket el kellett viselniük? Mit tudunk mi a hidegről itthon, fűtött szobákban, mikor a harctéri éjeken csontig fagyva, behavazva dőltek le a lábaikról emberek, akiknek épp annyi jussuk volt az élethez, mint nekünk? Mit tudunk mi az éhségről, szomszúságról, mikor napokszám a földből kiszedett nyerstermény volt a legjobb s legizesebb eledelük, ha ez is volt? Mit tudunk mi a veszélyről, mikor napokig tartó pergőtűzek után kézi tusák, gyilkolások, vér-

fürdők jöttek? — s minden perc, ami még adódott az életből, mind különös isteni ajándékképpen fogadtatott? Mit tudunk mi a pusztító örület összes rémségeiről, amit itt ezek az emberek elszenvedtek az alatt, míg mi itthon kávéházban, kaszinóban, s egyebütt a: »dicsó megtorlás, ellenségeink letiprása, nagy szövetségeink« — stb. frázisokat kornyikáltuk az ég felé!

Urak! Nemzeti tanácsbeliek! Ezek az emberek nem nélkülözhetnek; ezeknek az embereknek nyugodt, pihentető, csendes élet kell! S ezt nekünk kell, ahogy tudjuk, megteremteni a számukra.

Mikor a forradalmi napokban összeadták a vagyonosok a rájuk kivett pénzeket, ez nem fogyott el mind azóta; úgy tudjuk, van még több ezer korona belőle! Ezt az összeget ezeknek az embereknek kell adni, mert őket illeti meg! Ha akarják: kamat nélküli kölcsönre, ha elfogadják: segély gyanánt! Mindegy akárhogy, de kezükbe jusson, ők fordítsák a saját céljaikra, az övéké legyen! S ha nem elég, tessék új összegeket kiróni azokra, akik a háborúból kimeradva, itthon vagyonokat, jólétet, kényelmet szereztek maguknak addig, amíg ezek az emberek a legembertelenebb szenvedéseket állották ki, hosszú időnkig.

Új esztendő.

Az emberiség egész történetében alig akad új év, melyet akkora vágyódással vártak volna a népek, melytől akkora, annyi és olyan mélyre ható változásokot vártak volna, mint a most ránk következő esztendő. Soha még az emberiség ennyire el nem gyöttrődött. Soha a szenvedések, rettegek, nyomorúságok akkora özöne nem zúdult az emberek fejére, mint ebben az időben, mely ezt az új évet közvetlenül megelőzte.

Az elmúlt év vége hozta meg az emberiség szenvedéseinek viz-
özönében a szívárványt. Jött a forradalom a maga izzó, tüzes

színeivel, elseperte a zsarnokságot keleten és nyugaton mindent, hogy gyökeresen kiirtsa az emberiség szenvedéseinek legfőbb okait, — szabad lélegzethez juttatta a népeket, megkapták a lehetőségét legalább annak, hogy irt kereshessenek a társadalmak évezredes betegségeire.

Amde a szívárvány nem jelentette a véres zivatar végét. Különösen nem a mi szegény magyar hazánkra. Az elmúlt esztendőnek a forradalom utáni hónapjai e boldogtalan ország történetének legszomorúbb idői közé valók. A szélrózsa minden irányból vicsorgó fogakkal dúvadak rohanták meg az Árpád vezér meghódította országot és abban a hitben, hogy az öt éves háború borzalmaiba belefásult egyik fele a világnak és a diadal mámorától pillanatnyira elvakult másik fele a világnak, majd tétlenül fogja mindvégig elnézni a minden emberi jogot lábbal taposó galád falatozást egy eleven nemzet testéből.

Az új esztendő első óráiban nagyon sok okunk volna a szomorúságra és nagyon kevés az öröme. És mégsem szabad csüggednie a magyarnak. Az a kevés ok közül csak egy is, a magyarságnak az a nagyszerű életerejé, amellyel a forradalmat órák alatt juttatta diadalra az egész országban, amely órák alatt vágta ki a nemzet testéből minden szenvedések rák fenéjét, a zsarnokságot, — maga is nagy-nagy viganasztalás az egünket ellepő felhők feketeségében. Az az érettség, mellyel e nép a forradalom legforróbb óráiban is megtudta őrizni higgadt nyugalomát és állandóan távol tudja tartani magát a szélsőségek kicsapongásait, — a keleti veszedelmet, a bolsevikizmust, — ez az érettség, ez a bölcs nyugalom legfőbb záloga egy jobb jövőnek. A magyarság eleven ereje és kulturája ki fogja vinni a helyét a jövő Európáiban is, a magyarság hivatásának teljesítésére a forradalom által szabaddá tett energiájával még képesebb lesz, mint amilyen volt. És magára sem lesz hagyatva úgy, amint e nehéz napokban látszik. Eddig az ellenséges népek dühe, gyűlölete fogott össze a szerencsétlen szövetségbe bonyolódott magyar ellen, — a jövőben a magyarság mellett fognak összefogni minden népek szenvedő fia, össze fogogni a magyarság ügye mellett a jog és az igazság, az emberiség és becsület minden népbeli pártja és ez a párt már őrt fog állani a békekonferencia asztalánál is és megfogja akadályozni, hogy a békekonferencia a magyarságon végezze el a világtörténelem leg-

gyalázatosabb hóhérmunkáját, egy ártatlan nemzet, egy életrevaló és életre jogosult nemzet keresztrefeszítettését.

Ne sóhajtozzunk tehát. Vagy ha sóhajtozzunk is, ne csak azt sóhajtozzuk az új esztendő első óráiban, hogy:

Rossz időket élünk,
Rossz csillagok járnak,
Isten óvja több csapástól
Mi szegény hazánkat!

Hanem sóhajtozásunk legyen egy rossz álomból öntudatra ébredt nemzet életének lendülése. Szóljon a sóhajlás a múltnak, de ne a jövőnek. A jövőnek szóljon egy erős elhatározás, hogy ezután nemcsak sóhajtozni, álmodozni akarunk, hanem cselekedni is. Hogy levetkőzzük ázsiai kényelmünket, melyekkel sorsunk intézését eddig másoknak engedték át, mert lusták és indolensnek voltunk magunk gondolkozni, — hanem igenis magunk akarunk kovácsai lenni a magunk sorsának!

Sokat beszélnek manapság az erők egyesítéséről. Hadd induljon meg tehát az erők egyesítésének folyamata azzal, hogy lássa be mindenki, hogy minden tehetségét, erejét, munkaképességét latba kell vetnie a magyarság megmentése érdekében és hogy ehhez a legelső kellék, a gazdasági feltételek megteremtése, — a munka megkezdése és erélyes folytatása mindenütt: szántóföldön, műhelyben, gyárban egyaránt. És jusson a föld terméséből az iparosnak, — az iparos munkájából a föld munkásának becsületes áron minden. Fogjunk össze, első sorban ez iránt. És ha az év elején ezt meg tudjuk csinálni, akkor bizalommal nézhetünk a jövőbe is.

A „Sümege és Vidéke”

t. előfizetőihez és olvasóihoz.

A nehéz munkáviszonyok, a papír rohamos áremelkedése és a nyomdaüzem fenntartása szinte lehetetlenné teszi azt, hogy lapunk előfizetési ára a régi maradjon. Többi vidéki lapársaink előfizetési árakat már évközben kénytelenek voltak felemelni. Mi ezt eddig nem tettük, azonban a kényszer hatása alatt sajnálatunkra eddigi előfizetési árunkat a legminimálisabban felemeltük.

Lapunk előfizetési árát negyedévre 2 K 50 f helyett 3 K 50 fillérben állapítottuk meg. E csekély differencia még korántsem elegendő ahhoz, hogy a 2—300 százaléka

emelkedett nyomdai költséget fedezze.

Bizalommal tekintünk előfizetőink felé, mert tudjuk, hogy méltányolni fogják kérésünket és továbbra is előfizetői és olvasói maradnak lapunknak.

Teljes tisztelettel

A „Sümeg és Vidéke”
kiadóhivatala.

A „PESTI NAPLÓ”

egykes számai kaphatók
Horvát Gábor könyvkereskedésében Sümegen.

H I R E K.

Plébánosfogadás.

Beöthy István dr., a sümegi r. kath. hitközség új plébánosa új napján foglalta el állását. Ez alkalommal a város előjárósága számos tagu küldöttséggel kereste őt fel, hogy a város közönségének üdvözlétet tolmacsolja előtte. A város közönsége nevében Lukonich Gábor dr. a következő üdvözlő beszédet mondotta:

Főtisztelendő plébános úr!
Kedves lelki atyánk!

Sümeg város közönsége nevében és megbízásából jöttünk ide, hogy főt. plébános urat, Sümeg város új plébánosát, szép, nemes és magaslatos hivatása teljesítésének első napján, szívünk és lelkünk legmelegebb érzelmeivel köszöntjük és üdvözljük.

Mióta történelmet róttak, mióta történelmet írnak, a magyar nemzetnek oly bánatos, szomorú és gyászos, annyi vérrrel és könnyel öntözött lapjai nem voltak, mint a maiak, — azért lehetetlen, midőn egész valónkat hazánk jövője feletti kétségbeesés érzése tépi és szaggatja, hogy a mai üdvözlésünk oly derűs, mosolygó, verőfényes és napsugaras lehessen, mint más, boldogabb időkben leendett volna.

A magyar nemzetnek végig kell járnia kálváriája minden stációját, roskadozva kell hurcolnia nehéz keresztjét egyik állomástól a másikig. A minden oldalról szorongatott, a minden oldalról elhagyott, ellenfeleitől legyőzött; megüppott, megalázott nemzetnek nincs sehol e világon egyetlen jóakaró barátja, ezer éves testét a reá uszított hyenák és farkasok ronda hada rágja, tépi, marcangolja szerteszét, s mint Krisztus köntöserére sorsot vetének, hogy osztzkodjanak ezen emberi mivoltukból kivetkőzött martalócok.

Ezekben a borzalmas időkben, midőn mindenkitől elhagyatva, fegyvertelenül állunk, a sötét ég-bolton egy halvány reménysugár dereng felénk, amely nem lehet más, mint a jó Istenbe vetett hit és bizalom az, ami még fenntartja kétségbeeséshez közel álló lelkünket.

Úgy hisszük, úgy reméljük, úgy tudjuk, hogy ezekben a nehéz, szomorú időkben érkezett köztünk a jó pap, ezen ünepies pillanatokban úgy érezzük, hogy köztünk érkezett a jó pásztor, aki bensőség-teljes szeretettel Isteni kebelére és szívénél és lelkének odaadó melegevel árasztja el hivatás és város

minden lakóját; úgy érezzük, hogy megérkezett köztünk a jó lelki atya, aki minden örömlünknek, minden bánatunknak részese leend.

Hiszük és reméljük, ha az iránta érzett tisztelet, szeretet és ragaszkodás melege, amely ezen ünepélyes alkalommal a mi részünkről megnyilvánult, utat fog találni nemes szívéhez és lelkéhez s egymást megértve, együttes erővel, szívvel és lélekkel együtt fogunk városunk anyagi és erkölcsi javain munkálni.

Most pedig ezen igaz és őszinte érzelmek melegétől áthatva mi lehetne a mi kívánságunk és óhajításunk más, minthogy főtisztelendő plébános úr, a mai napra, még hosszú idők multán is mindenkor oly kellemesen és kedvesen emlékeztek vissza, mint a mily meleg szeretettel őrizzük meg mi szívünkben a mai nap emlékezetét.

A jó Isten áldása legyen főtisztelendő plébános urral, szeretett jó lelkipásztorunknak minden lépésén, legyen közöttünk mindenkor boldog és meglegedett.

Az egész város közönsége nevében igaz szívvel, őszinte örömmel mondjuk: Isten hozta. A jó Isten vallásunk, egyházunk, városunk javára, dicsőre, igen-igen sokáig éltesse!

A lelkes éljenzéssel fogadott beszédre Beöthy István dr. plébános megleghangú beszédben felelt. A beszéd szövegét nem szerzhettük meg, de hatása írott nyomok nélkül is maradandó lesz. Ákik az új plébános szavait hallották, felsóhajtottak a megkönynyebbüléstől és azt mondták: Ez az igazi lelkipásztor! Minden szavából az igazi meleg ember-szeretet, a felvilágosodott értelem, a legmagasztosabb liberalizmus sugárzik ki. A szeretet hitvallása teljesen egybeforrott legbelsőbb énjével, amely nem ismeri a gyűlöletet, még a felkezeti türelmetlenséget sem, amely nemcsak hirdeti, de valóra is váltja a békeesség ígét.

Beszéde után, mellyel valóság-gal elbűvölte hallgatóit, újból Lukonich Gábor dr. mondott rövid üdvözlő beszédet az iskolaszék nevében. Majd Sümegi Tivadar a katolikus kör nevében üdvözlötte Beöthy dr. plébánost, aki mind a két beszédre ismét nemes gondolatokkal telt, frappáns hatású, gyönyörű beszédekben válaszolt.

Az új plébános szónoki, papi és egyéni kiválóságától elragadtatva hagyta őt el az üdvözlő küldöttség.

— **Új évi üdvözlés megváltása.** Eitner Jenő ipartestületi elnök úr az újévi üdvözlések megváltásául 100 koronát ajándékozott az állami elemi iskola szegény tanulóinak fölruházására. Hálásan köszöni Etes Károly igazgatótanító.

— **Köszönet.** A Sümeg és Vidéke kiadóhivatalától 100 K-t, mint Dr. Gross Vilmos úr adományát szentföldi célokra átvettem. Fogadja a nagylelkű adakozó tisztelettel teljes köszönetemet, Dr. Pfeiffer Izsák rabbi, szentföldi megbízott.

— **A katolikus alsópapság helyzetének javítása.** A magyar püspöki kar legutóbbi értekezletén megállapította, illetőleg kiegészítette az alsópapság fizeté-

sét, amely 1919. évtől a következő: a hittudományi főiskolák tanárai 3600, a plébánosok 4000, a hittanárok és hitoktatók 5000, a káplánok 1500 K fizetést kapnak. — Bizony elkél. Sokan most csudálkoznak, hogy emelés árán is csak ennyi a gazdagsága miatt irigyelt papságnak a fizetése.

— **Gyászjelentés.** Kaptuk az alanti gyászjelentést: Felügyelőbizottságunk elnökét még el sem hantoltuk, máris mély megilletődéssel kell jelentenünk, hogy Erekly István úr, felügyelőbizottságunk érdemes tagja f. é. december 27-én elhunyt. A megboldogult 24 éven keresztül kezdetben mint igazgatósági tag, később mint felügyelőbizottsági tag fáradhatatlanul működött s emléket kegyelettel fogjuk megőrizni. Sümeg, 1918. december 28. A Sümegi Népbank Igazgatósága, Felügyelőbizottsága és Tisztviselő kara.

— **A sümegi szociáldemokrata párt gyűlése.** A helybeli szociáldemokrata párt újév napján délután fél kettőkor párhelyiségében gyűlést tartott. A megjelentek nagy száma élenk bizonyosága annak, hogy városunk polgársága kezdi megérteni az idők szavát és kezdi belátni, hogy a legyőzött és a nemzetiségek által megcsönkített Magyarország jövője ebben a pártban van, s ez a párt az, amely a letipott és gazdaságilag is a lönk szélén álló Magyarországot újból talpra fogja állítani.

A párt újévi gyűlésén egyhangú lelkesedéssel megválasztotta elnökévé a leköszönt Tóth Gyula helyet Dörnyey Józsefet, a város-szerető népszerű és kiváló képességű fiatal tüzerhősnagyot, — a nemzetőrség egyik tisztjét, — majd megalakította a párt végleges helyi vezetőségét. Dörnyey programbeszédében ékesszólóan esettelte a szociálisták jelentőségét hazánkban és lelkes eréllyel hártotta el azokat a támadásokat, melyekben a párt e városban részesült. Beszéde hatalmas hatást keltett. Utána Óváry József, a budapesti pártközpont kiküldöttje hosszabb beszédben foglalkozott a politikai eseményekkel.

— **Hirdetmény.** Alulírott pénzügyintézetek ezennel közhírré teszik, hogy a hivatalos betét kamallabat 1919. január 1-től 3%-ban állapították meg. A 10%-os betét kamatadót alulírottak fizetik. Sümeg, 1918. december 31-én. Csabrendeki Takarékpénztár R. T. — Sümegi Népbank R. T. — Sümegi Takarékpénztár R. T.

— **Főlemelik az állami nyugdíjakat.** A hivatalos lap legújabb száma kormányrendeletet közöl az állami nyugdíjasok, nyugbérések, özvegyek és árvák nyugdíjilletményeinek a felemeléséről. Ezek szerint azok az állami tisztviselők, altisztek és szolgák, akik 1917 november elseje óta mentek nyugdíjba, annyi nyugdíjat fognak kapni, amennyi nekik háborus segélyük beszámítása esetén lenne. Lakbérnyugdíjukat is újra kell megállapítani. Az 1917. évi november elseje előtt nyugalmába helyezettek közül azoknak, akiknek nyugdíja évi 1300 koronánál nem több, évi nyugdíjuk kétszeres összegére van igényük, 1300 és 6000 korona közötti levő nyugdíjat élvezők pedig progresszív emelésben részesülnek olyan formán, hogy az 1400 korona nyugdíjat élvezők 2700 koronát, a 6000 ko-

ronások 9000 koronát kapnak. Azoknál, akiknek nyugdíja évi 6000 koronánál több, az emelés az évi nyugdíj 50 százaléka, de legföljebb évi 4000 korona. Itt közzöljük a minisztertanácsnak azt a határozatát is, amely szerint a nyugdíj kiszabásánál a hadifogság olyképen számít, mintha az illető egyéb hadiszolgálatot teljesített volna.

— **Katonai szabadságok beszüntetése.** Az allapán a vármegye magyarlakta vidékeit fenyegető megszállásra tekintettel utasította a hatóságokat, hogy a szabadságon levő katonákat vonultassák be csapattestükhöz. Társadalmi uton is mindent el kell követnünk, hogy a rendeletnek meg legyen a kellő fogantatja és hogy ne csak a szabadságoltak, hanem azok is vonuljanak be, akik a hadsereget képező 5 évfolyamból még eddig nem jelentkeztek csapattestüknél.

— **Mozi.** Az Apolló mozgószínház elsőrendű műsoráról gondoskodott a két ünepre. Vasárnap *A Hattyudal* c. felséges színművet mutatja be, melyet a Mozgókép-Otthon óriási sikerrel játszott. Hétfőn, Vizkereszt napján *A Cirkusz Wolfsohn* c. artista-dráma kerül bemutatásra, mely a svéd Nordisk-filmgyár remekműve. A két napi szenzációs előadás iránt a közönség nagy érdeklődést tanúsít, miután a jegyek jó része már elővételben elfogyott.

Felelős szerk. Dr. Gellért Samu.
Szerkesztőtárs: Németh Böske.
Laptul. kiadó: Horvát Gábor.

Felhívás szőlőtelepítésre!

Elsőrendű garantált filoxeramentes **NOVA**-féle hazai **MAGANTERMŐ** gyökeres szőlővessző előadás **kedvezményes** áron. Készlet kettőmillió. Mindenütt telepíthető, jó siker várható. Nagyban telepítésekre, olthanyag ki- kúszult régi szőlők újja telepítésére, valamint hiányok pótlására ajánlható. **NOVA**-féle fehér és külön vörös bortermő fajokban kaphatók. Ára igen szép, erős gyökerezésű, szőlővel első osztályú minőségben eszterdéként **K 300**—-Tavaszi szállításra, a rendelést követő összeg előzetes befizetésére ellátunk, csomagolásért csak saját kiadásainkat vesszük utánvétele. Aki jó és sok bort óhajt kevés költséggel termelni, az már most rendelje meg szükségletét. Ki most rendel, az a tavasszal idejében fog ültethetni. Az uradalmi szőlők részére is igen nagy mennyiség rendelhető. Rendeléseket: név, lakhely, utolsó posta, megye és rendelkezési vasutállomás pontos feltüntetésével a pénzügyminisztériumhoz is megtehető, vagy ajánlott levél által kérjük beküldeni, cím:

„NOVA”

szőlővessző- és szőlőültetvénytelep kezelősége.

ARAD, Szabadság-tér 10.

Értesítés.

Értesítem a n. é. közönséget, hogy Sümegen a Tóth órás féle házban

borbély- és fodrászüzletemet

a mai napon megnyitottam.

Kérem a n. é. közönség szives támogatását.

Tisztelettel:

SOMOGYI LAJOS
borbély és fodrász.